

Telegraful Român.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 10,484 Pr. 1916.

Vasilie

cu mila lui Dumnezeu smeritul Arhiepiscop și Mitropolit bisericii ortodoxe a Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Prea cucernicilor protopresbiteri, cucernicilor preoți și vouă tuturor drept credincioșilor creștini ai de Dumnezeu păzitei noastre arhidieceze Transilvane dar și pace dela Dumnezeu cel mărît în Sfânta Treime, iar dela smerenia mea binecuvântare arhierească și bucurie sufletească pentru sfintele sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Cristos.

«Mărire întru cei de sus
lui Dumnezeu, și pe pământ
pace, între oameni
bună voire». (Luca II, 14).

Cu această veste îmbucurătoare, cu care corul îngerilor a întinpat pe păstorii din Vitleem în marea noapte, când s'a născut Mântuitorul lumii, Cristos, vă întinpin și eu, iubiții mei fii duhovnicești și vă zic ceea ce a zis îngerul Domnului către păstorii înspăimântați: „Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Cristos Domnul, în cetatea lui David”. (Luca 2. 10. 11.)

Certată cu sine, certată cu Dumnezeu, atunci ca și azi omenimea aștepta un împăciuitoar, un mântuitor, care să-i redea pacea și liniștea sufletului. Și atunci, ca și azi, cruzimile și vărsările de sânge erau lucruri de toate zilele, ba ele erau constințite chiar prin legi și prescripțiuni religioase.

Un preot păgân, Plutarh, scârbit în sufletul său de religiunea careia servise, strigă: „Nu era oare mai bine pentru Gali și pentru Schiți să nu aibă nici macar ideile despre Zeiții lor, decât să crează, că ele se bucură de sângele oamenilor junghiați pentru dânsule? Așa și pentru Cartageneni, cari sacrificau lui Cronos pe fiii lor, iară cei ce nu aveau fii, cumpărau fiii oamenilor săraci și îi tăiau ca pe paseri, iar mamele trebuiau să steie fără a se plânge sau să ofteze, căci la din contra se vedeau prețul, și copiii tot se junghiau.”

Dar să ascultăm pe Salustiu, să spună el, care era starea morală a societății romane înainte de Cristos, în epoca cea mai înflorită, pe timpul lui Iuliu Cesar și a lui August. Să auzim ce spune despre cetatea eternă: „După ce avuși, zice el, începuse să se onoreze, și cu dânsa s'a înstăpânit nisuița după glorie, pofta de a stăpâni și volnicia, virtutea s'a ponegrit cu totul, sărăcia se privea ca un lucru desonorator și înjositor, nevinovăția ca o făcarnicie. Ca urmare tineretul se făcuse lucuos, nesățios, trufaș, jefuitor, risi-

pitor, cheltuitor, averea sa o scootea de nimic și pofta averea altora; desprețuia onoarea, pretenia, simțul de rușine și respectul datorat lui Dumnezeu și oamenilor: Pofta cătră desfrânări și cătră toate plăcerile îi robise”.

Intre astfel de împrejurări, conjurații lui Catilina, cari toți erau dintre nobili, se învoiseră să ucidă chiar pe părinții lor. Dreptul civil al Romanilor pune pe robii în rândul dobitoacelor. Stăpânii sileau pe robii lor să se lupte cu fiarele sălbatice, pentru-ca ei să-și petreacă și să se desfăteze, alte dați îi puneau pe cruce, îi răstigneau. În Sparta, în Grecia, părinții, ca să-și învețe copiii să nu se îmbete, își îmbătau robii, iar când greșau copiii, băteau pe robii. La vânatoare tinerii aveau dreptul să ucidă pe robii. Iar ca culme a răului și a necredinței, aceste fiare cu chip de om cereau onoruri și închinăciune și jertfe dumnezeiești. August cesarele, după ce a provocat războiul civil, după ce a înșelat pe Pompei și a sfărâmat pe Antoniu, după ce a proscris pe cetățeni, după ce însuși cu mâinile sale a seos ochii lui Galie, — a cerut să i-se aducă închinăciune ca unui Dumnezeu, cu tămâie, icoane și preoți.

Astfel a fost nenorocita și jalnica stare morală și socială a popoarelor înainte de venirea Domnului. Iată deci, pentru ce ne-a spus îngerul să nu ne temem, căci el ne vestește bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut nouă Mântuitor, care este Cristos Domnul.

Omenimea decăzută și suferindă aștepta de veacuri venirea unui mântuitor, ca să o scoată din starea nenorocită. În istoria tuturor popoarelor se află oarecare tradiții obscure și schimonosite despre venirea unui mântuitor în lume. Istoricul Svetoniu ne spune în biografia lui Vespasian, că pe timpul său în tot orientul era credința generală, că Mântuitorul va veni pela sfârșitul împărăției lui Iuda. De aceea și magii dela răsărit, întemeiați pe această credință, veniseră în Ierusalim întrebând, unde este noul născut împărat al Iudeilor? Cesarele August sub influința acestei credințe, vrând să știe, cine va fi acela, care va împărăți după dânsul, a întreat oracolul din Delfi, care i-a dat următorul răspuns: „Un copil de evreu, care împărătește peste fericții Zei, imi poruncește, să părăsesc locașul acesta și să mă cobor în iad. Deci pleacă tacând din altarele noastre”.

Istoricul Tacit, care a trăit în veacul întâi după Cristos și este cunoscut de altfel pentru ura sa contra persoanei lui Cristos și a religiei întemeiate de el, însuși istorisește, că după o opinie antică și nealterabilă, care

și avea originea în oracolele sacre, în curând se va vedea venind din Iudeea o putere, care va avea să conducă lumea întreagă. Cicerone, marele orator și filosof, istorisește că: „Oracolele antice învățau venirea unui rege, pe care trebuiau să-l recunoască toți cei ce voiau să se mântuiască”.

De aceea stăpânitorii Romei, ca să nu-și piardă puterea, au legiuit, ca pe timpul acela nici un copil de curând născut să nu se crească, iar Irod Idumeul a ucis pe toți pruncii din Vifleem, cari erau de doi ani și mai jos, cam la 14.000, fapt prezis de prorocul Ieremia: „Glas în Roma s'a auzit, plângere și țipet mult. Rachil plângea pe fiii săi și nu vrea să se mângâie, pentru că nu sunt”.

Plângere și tânguire și țipet mult se aude și azi, la sate, la orașe, în colibele săracilor, ca și în palatele bogaților. Căci e al treilea an, de când bubuitul tunurilor nu mai înceată, sabia nu se mai așează în teacă și sângele omenesc nu mai înceată de a curge pârăie. Războiul continuă cu toate grozăviile sale, pustiind sate, orașe și țări înfloritoare, cu toate produsele artei și ale științei omenesci de veacuri.

Iată de ce intonația corului îngeresc: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoire”, face să tresară inima creștinului de o bucurie cerească astăzi mai mult, ca ori când altă dată. Iată de ce n'am simțit nici odată, ca și la aceste sărbători, adâncul înțeles al acestei cântări îngeresci și n'am oftat atât de mult după salasluierea și binecuvântarea păcii dumnezeiești între oameni, ca la sărbătorile de acum ale Nașterii Domnului.

Bucuria și speranța noastră se măresc, când cu solia îngerului ne vine deodată solia Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Carol, vestindu-ne pacea dela înălțimea tronului glorios al străbunilor săi. Este acesta gestul maiestic al unui mare și viteaz rege, care nu în victoriile militare și în cucerirea altor țări, ci în cucerirea inimilor, în iubirea și fericirea popoarelor sale își caută mărirea și gloria sa. Să-i urmăm dar, iubiții mei fii în Domnul, să-l încunjurăm cu credință și cu dragoste, să-i răspundem la iubirea lui părintească cu iubirea noastră fiască, totdeauna gata să aducem ori câte și oricât de mari jertfe ni-s'ar cere, până la înfăptuirea păcii statornice, spre binele și fericirea patriei.

O, pace! Nume dulce și mult dorit, temelia creștinătății, ce te vom numi pe tine? Cristos însuși se numește pace, cum zice apostolul: „Cristos este pacea noastră”. Drept aceea, iubiții mei fii duhovnicești,

cele ce sunt ale păcii, să le urmați, căci pacea este temelia sfântă și sigură a întăririi și dezvoltării noastre morale în viitor. Și astăzi, când pe pământ s'a arătat Cristos, împăratul pacii, să ne îmbrăcăm sărbătorește cu haina cuviinței, cu haina cea albă, simbolul curăției și al seninătății sufletești, ca astfel cu toată dragostea și umilința să întâmpinăm pe împăratul pacii. În acest chip vă veți putea îndulci de binefacerile păcii în viața aceasta și în cea din viitor.

Domnul Dumnezeu să vă dea darul îngăduinței și plata făgăduită celor făcători de pace, și toți împreună să strigăm astăzi, când Domnul în peștera s'a născut și în iesle s'a culcat pentru mântuirea noastră: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voire!”.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin!

Oradeamare-Nagyvárad, la 10 Decembrie 1916.

Nr. 10,434—1916.

Circulară

cătră toate oficiile parohiale și protopresbiterale din arhidieceza ortodoxă a Transilvaniei.

Timpul doliului și al întristării a trecut și acum zi de sărbătoare, zi de bucurie vă vestesc vouă: Sâmbăta în 17/30 a Lunei lui Decembrie a. c. se va săvârși în capitala țării, în Budapesta, actul măreț al încoronării Maiestății Sale regelui nostru apostolic Carol al IV-lea și a augustei sale soții, regina Zita.

Din acest prilej sărbătoresc dispunem următoarele:

În ziua încoronării se va celebra sfânta liturgie în toate bisericile parohiale, împreună cu rugăciunea de mulțămăit, doxologia cea mare și rostirea policroanelor, pentru îndelunga viață și sănătate a Maiestăților Lor, de Cristos iubitorul regele nostru Carol, și a iubitoarei de Cristos regina noastră Zita, ca în zilele stăpânirii Lor să se sălășlească pacea a toată lumea, ca și noi să petrecem o viață liniștită și pacinică, să întărească brațul Lui, să supună Lui pe toți protivnicii, să insuflă în inima Lui dragostea și milostivirea cătră supuși.

Onorații preoți parohiali vor îngriji, ca poporul credincios și mai ales elevii școalelor să ia parte cu toții la slujba dumnezeiască.

Oradea-mare (Nagyvárad), la 8/21 Decembrie 1916.

Vasilie m. p.,
arhiepiscop.

La redacție circulara aceasta ni-a sosit cu întârziere, abia Sâmbăta, în 30 Decembrie n. ziua încoronării. Credem însă, că preoții noștri din arhidieceza transilvană o vor fi primit la timp și se vor fi putut conforma în ziua încoronării celor cuprinse în circulară.
Redacțiunea.

În jurul ofertului de pace.

Sibiu, 1 Ianuarie n.

Oamenii cu judecată sănătoasă și curată vor fi așteptat cu tot dreptul, ca ofertul de pace, pe care l-au făcut puterile centrale celor din antantă, dacă nu mișcă inimile împietrite ale conducătorilor din țările aparținătoare antantei, din țările dușmane, să încălzască cel puțin inimile simțitoare ale celor din statele neutrale, îngroziți și ei de ravagiile cele mari, pe cari le-a dat ca rezultat real războiul mondial, încă în curgere, cu furie nebună, în luna a douăzeci și noua dela izbucnirea sa. Pentru că era prea frumos, prea sincer, prea uman acest ofert de pace! Și ceice așteptau, ca pe urma lui să se nască un curent pacifist, serios și puternic, nu s'au înșelat în aceste așteptări ale lor. Curentul e în formațiune, e pe drum, și poate să ne aducă pacea mai curând decum am crede.

Și-a ridicat adecă cuvântul cel mai mare și mai puternic dintre statele neutrale, *America*, în favorul păcii, întru atâtă, că prezidentul statelor unite americane, domnul *Wilson*, aprobat de întreaga opiniune publică din America, chiar și de aceia, cari la alegerea din urmă de prezident i-au fost contrari, a adresat într'o notă diplomatică cuvinte prietenești și unora și altora dintre beligeranți, rugându-i să-și precizeze scopurile pe cari le urmăresc cu întinderea războiului, pentru că scopurile fiindă nu pot fi acelea, de a se mai stânge milioane și milioane de vieți omeniești și dintr'o parte și dintr'alta, până nu mai este nimic de omorât, nici la unii, nici la alții. Atât de frumos și atât de convingător le spune domnul *Wilson* acestea în nota sa, pe care o publicăm în întregime mai la vale, încât toți cei cu răspundere din fruntea țărilor și popoarelor implicate în război, trebuie să se pună pe gânduri.

Nota domnului *Wilson* a provocat bucurie mare și speranță îndreptățită, că pasul întreprins va fi încoronat de succes, în toate țările aparținătoare alianței și în toate statele neutrale, iar în cei din antantă a băgat mare frică, pentru că este temere, că acum se va forma și la ei, de jos în sus, un curent pacifist, care va da apoi de mal toate planurile nebune, croite cu privire la continuarea războiului până în pânzele albe, ceace e egal cu ce spune domnul *Wilson*: până nu mai au ce să peardă, ce să jertfească.

A provocat apoi mare senzație faptul, că consiliul de stat din Elveția, stat neutru și acesta, s'a alăturat imediat la dorințele exprimate în nota domnului *Wilson*, și se așteaptă, ca lucrul acesta să-l facă acum și celelalte state neutrale, întărind astfel curentul pacifist. Publicăm mai la vale și nota consiliului de stat din Elveția, precum și declarațiile Papei, făcute la Crăciun în favorul păcii, și apoi publicăm răspunsurile favorabile și prevenitoare pe cari le-au dat puterile centrale, prin reprezentanții lor, la nota domnului *Wilson*, declarându-se gata a sta de vorbă cu antanta, undeva, într'o țară neutrală. E acum rândul la antantă, să se declare și ea, că ce vrea: pacea, ori continuarea războiului, și până când? În cazul din urmă apoi întreaga urgie, toată răspunderea și toate blăstămurile au să cadă asupra antantei! Dar să lăsăm să vorbească documentele înseși.

Nota prezidentului Wilson.

În 22 Decembrie n. c. s'a prezentat la ministrul de externe al monarhiei noastre austro-ungare, în Viena, domnul *Penfield*, ambasadorul american, și i-a cetit următoarea notă a domnului *Wilson*, prezidentul statelor unite americane, pe care tocmai o primise:

«Prezidentul statelor unite m'a încredințat, să propun guvernului imp.

și regesc, cu privire la actualul război, un *modus procedendi*, în speranța, că guvernul imp. și regesc îl va lua în apreciere binevoitoare, ținând în vedere, că propunerea aceasta se face în spiritul cel mai amicabil și vine nu numai dela un amic, ci și dela reprezentantul unei națiuni neutrale, ale cărei interese au fost serios atinse prin război, și a cărei grije pentru apropiata încheiere a războiului a isvorit din evidenta necesitate, de a-și da seamă, cum ar putea fi mai bine asigurate aceste interese, dacă se continuă războiul?

Propunerea pe care o prezint astăzi, conform încredințării, a fost luată în precumpănire din partea prezidentului încă de mai înainte. A avut însă anumite nedumeriri în privința prezentării ei în momentul actual, pentru că acum s'ar putea presupune, că ar fi fost condus în acțiunea aceasta de dorința de a avea rol în legătură cu recente manifestări de pace ale puterilor centrale. De fapt însă propunerea sa nu a fost influențată nici de cum de aceste manifestări și prezidentul și-ar fi amânat acțiunea, până s'ar fi dat, independent de aceasta, răspuns la pasul puterilor centrale, dacă nu era conștiu de faptul, că și propunerea sa atinge chestia păcii, și mai bine poate fi examinată în legătură cu alte propuneri, cari duc la același sfârșit. Prezidentul nu poate decât să se roage, ca propunerea sa să fie apreciată după propria ei valoare și ca și cum ar fi fost făcută sub alte împrejurări.

Prezidentul propune, să se caute *grabnica ocaziune de a se provoca dela toate națiunile aflătoare în război mărturisiri despre intențiunile respective, că sub cari condițiuni ar putea fi încheiat războiul*, și ce fel de înțelegeri ar putea fi considerate de obligatoare, ca garanță în contra reînnoirii, ori a izbucnirii de nou a unui asemenea conflict în viitor? Aceasta să se întâmple într'un mod, care ofere posibilitatea de a compara în toate libertatea păreriile contradictorii. Pentru domnul *Wilson* e irelevant, ce mijloace se aplică pentru ajungerea acestui scop. S'ar bucura însuși, dacă la atingerea acestui scop ar face servicii într'un mod oarecare, dovedit de acceptabil. Și ar fi gata a lua însuși inițiativa; dar nu e stăpânit de dorința de a alege însuși metodele și mijloacele, și va accepta orice mijloc, numai pentruca marele scop, pe care-l are în vedere, să poată fi atins.

Iși ia libertatea a se provoca la faptul, că scopurile spre cari nisuesc bărbații de stat din ambele părți ale beligeranților în războiul acesta și pe cari în liniamente generale le-au comunicat popoarelor proprii și lumii, după ființa lor sunt aceleași. Fiecare parte dorește să asigure drepturile și privilegiile popoarelor slabe și ale statelor mici în contra atacurilor din viitor, tot așa, ca și drepturile și privilegiile statelor mari, aflătoare acum în stare de război. Fiecare parte vrea să aibă însași în viitor siguritatea, în comunitate cu celelalte popoare și națiuni, în contra repetării de războaie, ca cel actual, și în contra atacurilor, ori intervențiilor egoiste, fie de orice fel. Fiecare parte ar fi jaluză dacă s'ar forma iarăși alianțe rivalisătoare, cu scopul de a se conserva echilibrul nesigur al puterilor, cu potențarea neîncrederei. Dar fiecare parte stă gata să precumpănească formarea unei alianțe de națiuni, pentru asigurarea păcii și a dreptății în lumea întreagă. Înainte de a se putea face acest ultim pas, ține fiecare parte de necesar, ca chestiile de litigiu ale actualului război să fie regulate sub condițiuni, cari asigură cu toată pozitivitatea independența, integritatea teritorială și libertatea politică și comercială a națiunilor implicate în război.

La măsurile ce sunt de luat pentru pacea din viitor a lumii e poporul și

guvernul statelor unite tot așa de interesat în mod vital și direct, ca guvernele aflătoare acuma în război. Afară de aceasta interesul lor cu privire la mijloacele ce sunt de aplicat, pentruca popoarele mai mici și slabe din lume să fie ferite de primejdia neîndreptățirii și a asupririi, e tot atât de viu, ca interesul oricărui alt popor, sau oricărui alt guvern.

Stau gata și sunt chiar inspirate de zelul, de a coopera cu toată influența și cu toate resursele la realizarea acestui scop. *Războiul actual trebuie însă terminat întâi!* Condițiile sub cari e de terminat nu cade în competența statelor unite să le propună, dar prezidentul simțeste totuși, că e dreptul său și datorința sa a se provoca la interesele deosebit de mari ale statelor unite americane, legate de terminarea războiului, având temerea, că la un termin mai îndepărtat aceasta s'ar face prea târziu pentru împlinirea scopurilor mai mari, cari cad dincoace de încheierea războiului, și mai departe temerea, că starea națiunilor neutrale, care și acuma e greu de suportat, în viitor va deveni cu totul insuportabilă, și în fine încă având și temerea, că *civilizațiunea va suferi o daună, care nicidecum nu va mai putea fi ispășită ori reparată.*

Prezidentul se crede deci cu totul îndreptățit să propună *căutarea imediatei ocaziuni pentru confrontarea și punerea față în față a părerilor, cu privire la condițiile, cari trebuie să premeurgă acestei învoeli finale pentru pacea lumii*, pe care toți o doresc și la care națiunile neutrale tot așa ca cele purtătoare de război, vreau să-și aibă rolul lor de deplină responsabilitate. Dacă e să se continue lupta, cu pași incetini, pentru scopuri nedeterminate, până la exhaustarea uneia ori alteia dintre grupările beligerante, dacă e ca milioane și milioane de vieți omeniești să fie și mai departe jertfite, până ce ori una, ori cealaltă dintre părți nu mai are ce să jertfească, dacă e să se deștepte ura și să se provoace desperarea și mai departe, pentru cari vindecare nu este, — atunci speranțele puse în legarea păcii și cooperarea cu toată voea a popoarelor libere e vanitate și lucru de prisos.

Viața întregii lumi e atinsă în adâncimi. Fiecare parte din marea familie a omeniei a avut să simtă sârcinile, grozăviile acestei încrucișeri de arme, ca și care n'a mai fost. Nici o națiune din lumea civilisată nu poate fi considerată la dreptul ca aflătoare în afară de influențele ei, ori ca asigurată în contra urmărilor pe cari le va avea. Și totuși, scopurile concrete, pentru cari se poartă războiul, n'au fost expuse nici odată în mod hotărât. Conducătorii diferitelor state purtătoare de război au comunicat, cum s'a spus, în liniamente generale scopurile acestea. Dar în liniamentele lor generale, așa cum au fost expuse, ele par a fi aceleași la ambele părți. Nici odată nu a făcut mărturisire vreun orator cu autoritate al oarecărei părți despre scopurile anumite, cari dacă ar fi atinse, ar fi suficiente, pentru el și poporul său, ca să provoace încheierea războiului. A rămas în grija lumii, ca ea singură să ghicească, cari rezultate definitive, care schimb faptic de garanții, ce schimbări ori reorganizări politice și teritoriale, ba chiar care stadiu al succeselor militare, va termina războiul?!

Se poate, că *pacea e mai aproape decum știm noi*, și că condițiunile de cari cred că trebuie să se țină beligeranții din o parte și din alta, nu sunt tocmai așa de inespionabile, cum s'au temut mulți. *Un schimb de idei ar netezi deci drumul cel puțin pe seama unei conferențe*, și ar preface în speranță concordia durabilă a națiunilor din viitorul apropiat, făcând să pară realizabil numai decât un concert al națiunilor.

Prezidentul nu propune pacea nici chiar vreo mediațiune, el propune simplu, *să se facă sondări, pentru a se afla din partea națiunilor neutrale, ca și din partea beligeranților, cât de aproape e limanul păcii pe care și-a dorește omenimea întreagă, tot mai intensiv și cu ahtiare tot mai potențată.* El e de credință, că spiritul în care vorbește și scopurile pe cari le caută, vor afla înțelegere la toți participanți și sperează cu toată încrederea, că va primi un răspuns, care va pune la lumină nouă situația lumii.

Răsunet din Elveția.

Tot în 22 Decembrie nou, ziua în care a fost predată tuturor guvernelor din țările implicate în război și din țările neutrale nota prezidentului statelor unite americane, s'a întrunit de urgență consiliul de stat al Elveției și a compus nota următoare, pe care a trimis-o imediat iarăși tuturor guvernelor din statele neutrale și din cele aflătoare în război, ca puternic răsunet la nota prezidentului *Wilson*:

«Prezidentul statelor unite din America, cu care consiliul de stat al Elveției, condus de dorința ferbinte de a se termina în curând dușmăniile, a intrat nu tocmai de mult în atingere, a avut amabilitatea de a aduce la cunoștința consiliului de stat nota de pace, înmănată guvernelor puterilor centrale și ale celor din antantă. În nota aceasta prezidentul *Wilson* expune dorința de a se lega înțelegeri internaționale, în scopul evitării sigure și durabile de catastrofe, cum e aceea, sub care au de suferit astăzi popoarele. În legătură cu aceasta accentuiază înainte de toate necesitatea, de a se provoca sfârșitul actualului război, și a face el însuși propuneri de pace, ori a-și oferi intermedierea. Se mărginește numai la sondarea, dacă omenimea poate să spereze o apropiere de binecuvântările păcii?»

Inițiativa extraordinară de menționată a prezidentului *Wilson* va afla răsunet puternic în Elveția. Credincioasă îndatoririlor, cari se desprind din observarea celei mai stricte neutralități; legată cu egală prietenie de statele ambelor grupări de puteri aflătoare în război; așezată ca o insulă în mijlocul valurilor groznicului război al popoarelor; amenințată și vătămată în modul cel mai simțitor în interesele ei ideale și materiale: *e stăpânită țara noastră de o adâncă dorință de pace și e gata să coopereze cu slabele ei puteri, ca să se pună capăt nesfârșitelor suferințe ale războiului, pe cari le are înaintea ochilor prin zilnica coatingere cu cei internați, cu cei grav răniți și cu evacuații, creându-se temerile unei cooperări binecuvântate a popoarelor.*

Consiliul de stat al Elveției prinde deci cu bucurie ocaziunea, pentru a sprijini năsuințele prezidentului statelor unite din America, și s'ar simți fericit, dacă într'o formă oarecare, fie cât de modestă, ar putea contribui în mod faptic la apropierea de o altă a popoarelor aflătoare în luptă și la înfăptuirea păcii durabile.

Declarațiile Papei.

Papa, care a condamnat războiul dintru început și a întreprins mai demultei pași pentru legarea păcii, a avut prilej a se pronunța de nou în chestia păcii în ajunul sărbătorii Nașterii Domnului, când cardinalii au adus felicitări și doriri de bine înainte de sărbători. În răspunsul dat la alocațiunea rostită Papa a declarat, că nu va înceta a lucra din toate puterile, ca toți fiii bisericii se înțeleagă la fel cuvintele sale și se nisuească spre pace, spre acea pace dreaptă și durabilă, care pune capăt grozăviilor provocate de actualul război, care însă nu poate fi atinsă fără împlinirea condi-

